

11. Dodatne vježbe

1. S tipkovnice učitati 10 cijelih brojeva i zatim ih ispisati obrnutim redom od redoslijeda kojim su učitani. **Naputak:** učitati 10 cijelih brojeva u polje, ispisati brojeve čitajući polje od 10. člana prema prvom. Kakva se ovdje petlja treba koristiti?
2. Slično kao prethodni program, ali redoslijed članova treba zamijeniti unutar polja. Nakon što se redoslijed članova u polju promijeni, ispisati novi sadržaj polja. Npr. ako su u polje učitani brojevi
1 3 5 7 9 11 13 15 17 19
njihov redoslijed u polju treba promijeniti tako da su članovi polja sljedeći:
19 17 15 13 11 9 7 5 3 1
3. Učitati pozitivni cijeli broj. Uzastopnim dijeljenjem sa 16 odrediti znamenke ekvivalentnog heksadekadskog broja. Ispisati ekvivalentni heksadekadski broj, ali tako da su znamenke heksadekadskog broja ispisane ispravnim redoslijedom. **Naputak:** znamenke ubacivati u polje. Ispisati članove polja obrnutim redoslijedom. Koliko članova mora imati polje pri definiciji da bi se mogla obaviti pretvorba bilo kojeg pozitivnog cijelog broja tipa *signed int* (pretpostavlja se da *int* koristi 4 okteta).
4. Cjelobrojno polje je potrebno napuniti s 40 Fibonaccijevih brojeva. **Naputak:** za prva dva člana polja ubaciti 1 i 1. Svaki sljedeći član izračunati na temelju prethodna dva. Uočite da se prethodna dva člana uvijek nalaze u polju, pa nije potrebno koristiti varijable *f0* i *f1* kao u primjeru s predavanja. Kakvu petlju ovdje treba koristiti?
5. Cjelobrojno polje je potrebno napuniti s 500 prostih brojeva. Koristiti činjenicu da je neki broj *x* prost ukoliko nije djeljiv s niti jednim prostim brojem koji je manji od *x* (osim jedinice). Nakon punjenja polja ispisati sadržaj polja. **Naputak:** u polje kao prva dva člana ubaciti 1 i 2. Za svaki sljedeći neparni broj ("broj kandidat") ispitivati je li djeljiv s bilo kojim prostim brojem koji se do tada već nalazi u polju prostih brojeva (pri tome uvijek preskočiti prvi i drugi član, tj. 1 i 2). Vanjskom petljom povećava se "broj kandidat", a unutarnjom petljom se testira djeljivost "broja kandidata" sa svim prethodno upisanim prostim brojevima osim 1. i 2. člana. Kakve se petlje ovdje moraju koristiti?
6. Pomoću funkcije *gets* učitajte s tipkovnice niz znakova koji sigurno nije dulji od 30 znakova. Izračunajte i ispišite koliko u učitanoj nizu ima samoglasnika, koliko suglasnika, a koliko ostalih znakova.

Ne gledajte ova rješenja dok sami ne pokušate riješiti zadatke!

Rješenje 1. zadatka

```
#include <stdio.h>

#define MAXCLAN 10
int main() {
    int i;
    int broj[MAXCLAN];

    for (i = 0; i < MAXCLAN; i++)
        scanf("%d", &broj[i]);

    for (i = MAXCLAN-1; i >= 0; i--)
        printf("%d\n", broj[i]);

    return 0;
}
```

Rješenje 2. zadatka

```
#include <stdio.h>

#define MAXCLAN 10
int main() {
    int i;
    int broj[MAXCLAN];
    int pom;

    for (i = 0; i < MAXCLAN; i++)
        scanf("%d", &broj[i]);

    for (i = 0; i < MAXCLAN/2; i++) {
        pom = broj[i];
        broj[i] = broj[MAXCLAN-1-i];
        broj[MAXCLAN-1-i] = pom;
    }

    for (i = 0; i < MAXCLAN; i++)
        printf("%d\n", broj[i]);

    return 0;
}
```

Rješenje 3. zadatka

```
#include <stdio.h>

#define MAXZNAM 8
int main() {
    int i, broj;
    char znamenke[MAXZNAM];
    int brojZnam = 0;
    char znamenka;

    scanf("%d", &broj);

    while (broj > 0) {
        znamenka = broj % 16;
        /* sad pretvoriti broj 0-15 u znak '0'-'9' ili 'A'-'F' i ubaciti ga u polje*/
        if (znamenka <= 9)
            znamenke[brojZnam] = '0' + znamenka;
        else
            znamenke[brojZnam] = 'A' + znamenka - 10;
        broj /= 16;
        brojZnam++;
    }

    for (i = brojZnam-1; i >= 0; i--)
        printf("%c", znamenke[i]);

    printf("\n");
    return 0;
}
```

Pretpostavilo se da će SIGURNO biti učitana pozitivan cijeli broj (veći od nule). Varijabla brojZnam sadrži podatak o tome koliko heksadekadski broj ima znamenaka. Heksadekadski broj pohranjen u 4 bajta ima najviše 8 znamenaka.

S obzirom da heksadekadske znamenke ne mogu biti prikazane znamenkama 0-9, koristi se polje znakova. Postupkom dijeljenja prvo se dobiva znamenka u rasponu 0-15, a zatim se ona transformira u ASCII vrijednost odgovarajućeg znaka ('0' ... '9' i 'A' ... 'F'). Ovakva transformacija ne bi bila potrebna da se broj pretvarao u broj s bazom ≤ 10 . Tada bi se znamenke mogle pohraniti kao "obični" brojevi, a kod ispisa svake znamenke bi se koristio format %d.

Problem se mogao riješiti i tako da se znamenke heksadekadskog broja u polje ubacuju "odostraga". Tada bi se članovi polja mogli ispisati redom ("sprijeda"), s time da bi trebalo paziti od kojeg člana polja se počinje s ispisom. Alternativno, svi članovi polja bi se mogli na početku napuniti znakom '0', a onda heksadekadski broj ispisivati s vodećim nulama. Pokušajte sami.

Rješenje 4. zadatka

```
#include <stdio.h>

#define MAXCLAN 40
int main() {
    int i;
    int fbroj[MAXCLAN];

    fbroj[0] = fbroj[1] = 1;

    for (i = 2; i < MAXCLAN; i++)
        fbroj[i] = fbroj[i-1] + fbroj[i-2];

    for (i = 0; i < MAXCLAN; i++)
        printf("%d\n", fbroj[i]);

    return 0;
}
```

Rješenje 5. zadatka

```
#include <stdio.h>

#define MAX 500
#define TRUE 1
#define FALSE 0

int main() {
    int prosti[MAX];
    int slobodanInd, indProstog, kandidat, jeProst, i;
    prosti[0] = 1;
    prosti[1] = 2;
    slobodanInd = 2;
    kandidat = 3;
    while (slobodanInd < MAX) {
        jeProst = TRUE;
        for (indProstog = 3; indProstog < slobodanInd; indProstog++)
            if (kandidat % prosti[indProstog] == 0 ) {
                jeProst = FALSE;
                break;
            }
        if (jeProst) prosti[slobodanInd++] = kandidat;
        kandidat += 2;
    }

    /* kontrolni ispis */
    for (i = 0; i < MAX; i++)
        printf("%d. %d\n", i+1, prosti[i]);

    return 0;
}
```

Varijabla `slobodanInd` ima vrijednost indeksa prvog slobodnog člana u polju prostih brojeva. Varijabla `kandidat` sadrži broj kojeg treba testirati da li je prost. Ta varijabla poprima vrijednosti 3, 5, 7, ...

Postupak uvećanja varijable `kandidat`, njenog testiranja i eventualnog ubacivanja u polje ponavlja se dok god se polje ne popuni s 500 prostih brojeva (tj. dok je `slobodanInd < MAX`).

Testiranje kandidata se obavlja tako da se ispituje ostatak dijeljenja kandidata sa svakim prostim brojem koji se već nalazi u polju (osim `prosti[0]` i `prosti[1]`). Kad se (ako se) naiđe na prosti broj s kojim je kandidat djeljiv, varijabla `jeProst` se postavlja na `FALSE`, a petlja se prekida. Ako je varijabla `jeProst` tijekom obavljanja for petlje ostala `TRUE`, tada se kandidat ubacuje u polje kao novi prosti broj.